

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/128/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115228390
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4115228390.4

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a členiek senátu JUDr. Viery Koscelanskej a JUDr. Eriky Madarászovej v právnej veci žalobcov: v 1/ rade: Peter F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/X, J., v 2/ rade: H. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. E. XXX/XX, X. a v 3/ rade: X. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX/XX, J. proti žalovanému: Poľnohospodárska pôda s.r.o., so sídlom Bratislava, Sibírska 55, IČO: 44 138 369, zastúpený advokátskou kanceláriou Law Service, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní pôvodnej žalobkyne: Y. F., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Y. XX, J., zomr. XX.XX.XXXX, proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 02.12.2019 č.k. 17C/505/2015-230, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením žalovanému voči žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, s tým, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 256 ods. 1, 262 ods. 2, § 257 CSP, ako aj skutočnosťami zistenými z obsahu spisu.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že uznesením č.k. 17C/505/2015 - 97 zo dňa 31.01.2017 súd konanie zastavil (výrok I.) a priznal žalobkyňi právo na náhradu trov konania (výrok II.). Proti výroku o náhrade trov konania podal odvolanie žalovaný. Odvolací súd uznesením č.k. 7Co/285/2017-158 zo dňa 30.04.2018 výrok o trovách konania zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie. Dôvodil tým, že v danom prípade žalobkyňa zobrala žalobu späť bez toho, aby žalovaný plnil, čoho sa žalobou domáhala, a preto procesne zavinila zastavenie konania. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa mal pri svojom rozhodovaní zaoberať aj možnou aplikáciou ust. § 257 CSP. Ďalej odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v ďalšom konaní zhodnotí zmenu skutkového stavu po podaní žaloby žalobkyňou, ktorý popisuje v späťvzati návrhu, vyhodnotí skutočnosti, na základe ktorých vlastnícke právo k pozemku nebolo na žalovaného platne prevedené a do katastra nehnuteľnosti bola opätovne zapísaná žalobkyňa ako vlastníčka predmetných nehnuteľností a tieto skutočnosti posúdi v zmysle ust. § 257 CSP, teda či z týchto dôvodov žalovanému vznikol nárok na náhradu trov zastaveného konania.

3. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu dospel k záveru, že v dôsledku späťvzatia žaloby procesne zavinila zastavenie konania žalobkyňa, preto nárok na náhradu trov konania patrí žalovanému. Súd prvej inštancie následne v zmysle záverov odvolacieho súdu skúmal existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Súd poukázal na to, že v konaní nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by nepriznal žalovanému náhradu trov konania. V tejto súvislosti súd poukázal na uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 20.12.2018, č.k. 9Co/299/2018-222, v ktorom odvolací súd zmenil rozhodnutie prvoinštančného súdu tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu

trov konania v plnom rozsahu. Vychádzal z nálezu Ústavného súdu SR v prejednávanej veci (I. ÚS 168/2018-22), ako aj z ostatných rozhodnutí Ústavného súdu SR (I. ÚS 153/2018, II. ÚS 569/2017, I. ÚS 75/2018, III. ÚS 280/2018) v obdobných veciach, berúc do úvahy okolnosti prejednávanej veci a tiež záujem na zosúladiení rozhodovania Krajského súdu v Nitre ako odvolacieho súdu v obdobných veciach.

4. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá žiadala, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok tak, že jej voči žalovanému prizná právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Vytýkala súdu prvej inštancie, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Dôvodila, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, nedostatočne odôvodnené a arbitrárne. Poukázala na to, že to, čoho sa podanou žalobou domáhala, t.j. evidenčného obnovenia vlastníckeho práva v liste vlastníctva, dosiahla v inom konaní, a to rozhodnutím iného orgánu štátnej správy, keď žalovaný prehral svoj spor v konaní o proteste prokurátora. Preto zastavenie konania posúdila tak, že ho procesne zavinil žalovaný, a to svojím správaním v rozpore so zákonom, v dôsledku ktorého na ochranu jej práv začal konať prokurátor. Mala za to, že by bolo protiústavné a nemravné, ak by z tohto dôvodu znášala povinnosť náhrady trov konania nielen svojich, ale aj trov žalovaného. V danom prípade povinnosť znášať trovy konania považovala za sankciu z dôvodu, že iný orgán ochrany práva (prokuratúra) konal efektívnejšie ako súd.

5. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný považoval záver súdu o procesnom zavinení žalobkyne na zastavení konania za správny. Zastal názor, že žiaden z argumentov uvedených v odvolaní nie je spôsobilý zvrátiť tento záver súdu. Odvolanie žalobkyne považoval za nedôvodné.

6. Žalobkyňa k vyjadreniu žalovaného uviedla, že rozhodujúcim dôvodom pre zastavenie konania z objektívneho hľadiska bol protest prokurátora, a preto navrhla, aby súd rozhodol spôsobom, že stranám sa nárok na náhradu trov predmetného konania nepriznáva. Dodala, že bez ohľadu na tú skutočnosť, že existenciu konania a úkonov v ňom vykonaných zavinil žalovaný, keďže žaloba bola podaná dôvodne, neuplatňuje si náhradu trov konania, ktoré jej ako žalobkyňi v konaní vznikli.

7. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) skôr, než by vo veci rozhodol, skúmal okrem iného aj to, či sú splnené procesné podmienky a dospel k záveru, že v dôsledku nesplnených procesných podmienok v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie, je potrebné napadnuté uznesenie podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie v súlade s § 391 ods. 1 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. V predmetnej veci sa pôvodná žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Súd uznesením č. k. 17C/505/2015-97 zo dňa 31.01.2017 z dôvodu späťvzatia žaloby konanie zastavil. Uznesením č. k. 17C/505/2015-230 zo dňa 02.12.2019 rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, že žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktoré je povinná zaplatiť žalobkyňa. Voči tomu uzneseniu podal právny zástupca pôvodnej žalobkyne odvolanie. Odvolací súd zistil, že žalovaná zomrela ešte pred rozhodnutím súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Na základe uvedeného odvolací súd vrátil spis súdu prvej inštancie s odporúčením zistiť stav dedičského konania a v nadväznosti na jeho výsledok zistiť aj okruh účastníkov tohto konania na strane žalobkyne. Následne na to súd prvej inštancie vydal uznesenie č. k. 17C/505/2015-339 zo dňa 10.08.2020, v ktorom pokračuje s dedičmi po poručiťke (žalobkyňi). Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.10.2020.

9. Podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky.

10. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

11. Zrušenie rozhodnutia odvolacím súdom prichádza do úvahy len z taxatívne vymedzených dôvodov. Jedným z týchto dôvodov je aj skutočnosť, že neboli splnené procesné podmienky. Na splnenie procesných podmienok prihliada súd kedykoľvek počas konania. Procesné podmienky sú také vlastnosti

súdu a subjektov civilného konania, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení Civilného sporového poriadku (napr. nedostatok procesnej subjektivity). Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, príhľadne odvolací súd vtedy, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

12. Podľa § 161 ods. 1, 2, 3 CSP, (1) Ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky"). (2) Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. (3) Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Prítom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

13. Podľa § 61 CSP, procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

14. Podľa § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

15. Podľa § 63 ods. 1 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

16. Podľa § 63 ods. 2 CSP, v konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

17. Vzhľadom k tomu, že spôsobilosť byť účastníkom konania je nevyhnutnou podmienkou na to, aby niekto mohol byť účastníkom konania, k nedostatku procesnoprávnej subjektivity, preto prihliada súd aj bez návrhu v každom štádiu konania. Ak v priebehu konania súd zistí, že účastník konania stratil spôsobilosť byť účastníkom konania, teda ak fyzická osoba zomrie alebo právnická osoba zanikne, súd podľa povahy veci posúdi, či má konanie zastaviť alebo prerušiť alebo či môže v ňom pokračovať. V prípade, ak fyzická osoba, ktorá je účastníkom konania, v priebehu konania zomrie (právnická osoba zanikne s právnym nástupcom), t. j. stratí spôsobilosť byť účastníkom konania, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom.

18. Keďže procesná subjektivita je jednou z podmienok konania, súd v priebehu celého konania z úradnej moci skúma, či fyzická osoba označená ako strana sporu má spôsobilosť byť účastníkom konania. Odvolací súd po oboznámení sa s predloženým spisom dospel k záveru, že pre nesplnené procesné podmienky v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie je potrebné napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Z lustrácie v Registri obyvateľov vyplýva, že žalobkyňa zomrela dňa 15.04.2019. Súd prvej inštancie však naďalej konal so žalobkyňou a napadnuté uznesenie vydal dňa 02.12.2019, teda takmer 8 mesiacov po úmrtí žalobkyne. Odvolací súd zdôrazňuje, že pre nedostatok procesnej podmienky - nedostatok procesnej subjektivity na strane žalobkyne v dôsledku je úmrtia, neboli splnené podmienky na vydanie napadnutého uznesenia.

19. S poukazom na vyššie uvedené podstatné dôvody, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude riadiť sa právne záväzným názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), v zmysle ktorého po odstránení nedostatku procesnej podmienky na strane žalobkyne, opätovne v danej veci rozhodne. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).